

KEVESEBB MUNKÁ

A papirusztól
a modern
magyar papíriparig

TÖBB

TERMÉK

Dél-Pesten, a Gubacsi-hídfőnél — ahol a vén vasgerendákból épült otromba átjárót egy szelíd ívű, új betonhíd váltja fel — a háttérben modern irodaházak látók, amely még nem is olyan régen egyedül uralta a vidéket. De már mindjobban kimagaslanak mögötte az új lakóházak, napról napra közelebb kúszik — a lebontott öreg csepei házak helyén — az épülő lakótelep.

A régi HÉV-nek is hült helyét találom, autóbusz viszi-hozza a papírgyár dolgozóit. Mert nekem ez a gyár csak a papírgyár marad, jóllehet, az elől álló hatemeletes irodaházon ez olvasható: PAPIRIPARI VÁLLALAT. Az ország kisebb-nagyobb papírgyárait 1963-ban egyesítették, ezt követően épült ez a központi irodaház.

Én mégis a mögötte húzódnó gyárat nézem. Bölcsőjét a papíromnak. Mi lenne velem papír nélkül? Hiszen félig-meddig ez a kenyerem. Papírra nyomtatták az első könyvem, papírra jegyzetek, papírt fűzők az írógéphez, és papíron látom meg az első kefelevonatot, a korrektúrát...

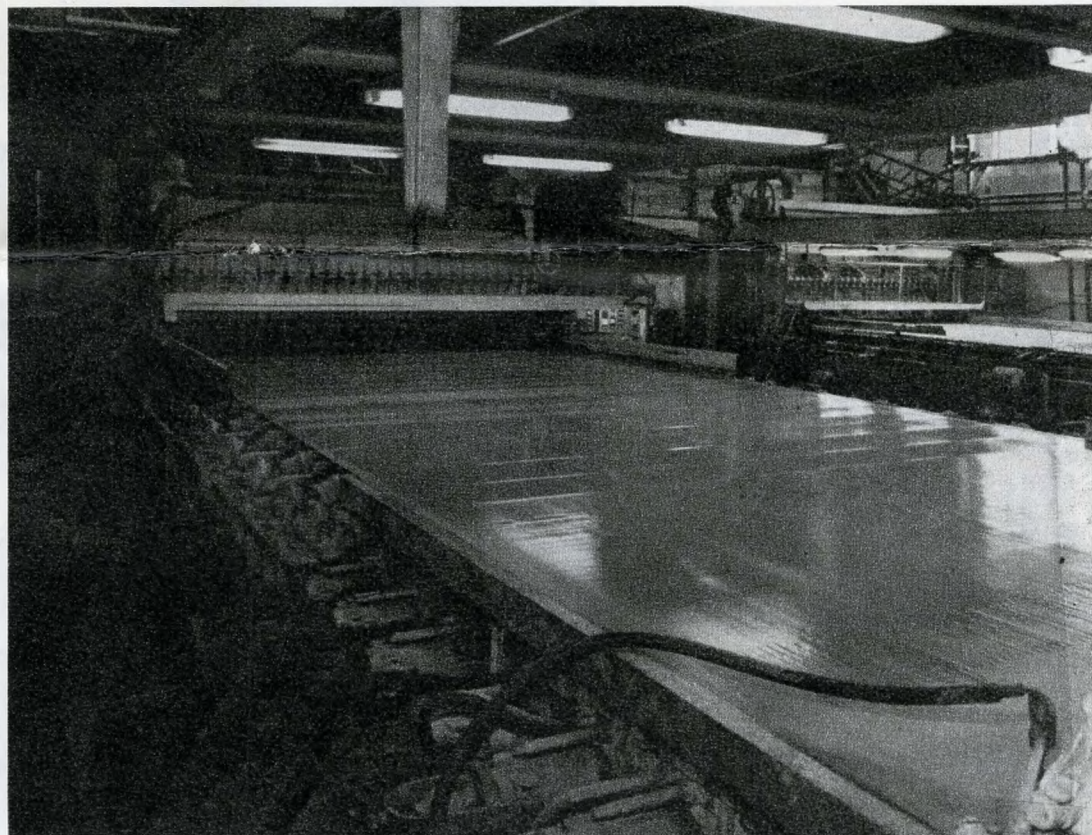
Kőről, bronzról, vasról már elneveztek történelmi korszakot, ezt a századot a papír köti össze elődeivel és utána az következőkkel.

A gyárban már várnak, hogy elmondják, milyen lendületesen fejlődik a hazai papírgyártás. Napjainkban átlagosan már ugyanannyi papírt — 65—70 kilót — „fogasztunk”, mint húst. Erről egy régi levél jutott eszembe. Még 1538-ban írta Bornemissza Pál Batthyány Kristófhhoz: „Többet írok vala, ha papirosom leszen vala; Ezt is ablakomról vettem le az éjjel.” S hogy el ne felejtsem: a panaszkodó Bornemissza Pál nem szegényember volt, hanem püspök. De akkortájt nem akadt széles e hazában egyetlenegy papírmalom sem.

Magyarország első papírgyártó malma az 1520-as években épült, ezt azonban a Lőcsét feldúló zsoldosok 1530-ban porrá égették. Valamikor 1539-ben Brassóban kezdte meg működését egy újabb gyár, de országunk közepén még két évszázadig híre-nyoma se volt papírgyártó műhelynek, családi vállalkozásnak.

*

A Papíripari Vállalat 15 gyárában 14 ezer ember dolgozik azért, hogy lehessen könyvet és újságot nyomni, kenyeret és televíziót csomagolni, fontos és felesleges aktákat gyártani, papírborítékba papírpénzt tenni — s a végtelenségig sorolhatnám. Mintha egyre több papírgyár lenne az országban. Ezt említtem először, amikor a vál-

latat két felelős vezetőjével — Szász Olivér vezérigazgató-helyettessel és Kárpáti Márta személyzeti-szociális igazgatóval — találkozik.

— Érdekes a változás — mondja Szász Olivér —, hiszen tíz év alatt a termelésünk megduplázódott, de anélkül, hogy a vállalati létszám nőtt volna. A fejlődést továbbra is így tervezzük. Csakhogy ugyanebben az évtizedben vidéken új gyárak épültek, Pesten viszont néhány üzem megszűnt. Munkásaink 60 százaléka jelenleg az ország különböző részeiben dolgozik, és csak a 40 százaléka van a fővárosban. Korábban ez az arány fordított volt. Csepelről Hajdúdorogra telepítettük a zsákgyártást, a Budai Dobozygyár nyerskartonrészlegét a kö-

zeljövőben Kiskunhalasra költöztetjük; megszűntettük azonban a Duna Papíráru-gyárat. Új üzemek épültek Lábatlanban, Nyíregyházán, Kiskunhalason, s Dunaújvárosban valami csodálatos nagy vertikum alakult ki.

— Mit is jelent ez a vertikum?

— Azt, hogy mi gyártjuk az alapanyagot, a cellulózt, majd ebből a papírt, aminek bizonyos hányada közvetlenül a fogyasztókhoz, a többi pedig a feldolgozó üzemekbe kerül, ahol — a profiltól függően — egészségügyi és háztartási papírárut, hullámdobozt, cementeszákot stb. készítenek belőle.

*